

Sygn. akt I 1 C 1080/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2017 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni

Wydział I Cywilny – Sekcja d.s. rozpoznawanych w postępowaniu uproszczonym

w składzie:

Przewodniczący: SSR Marzanna Stefaniuk-Muczyńska

Protokolant: sekr. sąd. Monika Welka

po rozpoznaniu w dniu 13 października 2017 r. w Gdyni

na rozprawie

sprawy z powództwa: **E. R.**

przeciwko: **E. Ł.**

o zapłatę

I. utrzymuje w mocy wyrok zaoczny wydany w niniejszej sprawie w dniu 15 października 2015 r. pod sygn. akt I 1 C 1177/15 w zakresie pkt. II;

II. w pozostałym zakresie uchyla wyrok zaoczny wydany w niniejszej sprawie w dniu 15 października 2015 r. pod sygn. akt I 1 C 1177/15 i oddala powództwo;

III. zasądza od powódki E. R. na rzecz pozwanej E. Ł. kwotę 2.242 zł (dwa tysiące dwieście czterdzieści dwa złote) tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. nakazuje zapłacić powódce E. R. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Gdyni kwotę 758 zł 91 gr (siedemset pięćdziesiąt osiem złotych 91/100) tytułem zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Przedmiotowym pozwem powódka E. R. wystąpiła przeciwko pozwanej E. Ł., jako poręczycielce wekslowej o zapłatę kwoty 7.275 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 31 października 2013 r. do dnia zapłaty i kosztami postępowania.

W uzasadnieniu pozwu podała, że poręczony przez pozwaną weksel został wystawiony w związku z wykonaniem umowy sprzedaży przez E. R. na rzecz spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w C.. Był wręczony jako in blanco z pozostawieniem powódce swobody w jego wypełnieniu. Powódka wskazała też, że na sumę wekslową składa się kwota należności głównej oraz odsetek ustawowych naliczonych do daty płatności weksla oraz stwierdziła, że pozwana, mimo wezwania do zapłaty i przedstawienia weksla do wykupu tego nie uczyniła.

W dniu 15 października 2015 r. został wydany wyrok zaoczny, w którym Sąd przychylił się do żądania pozwu, umarzając postępowanie co do części odsetek ustawowych za opóźnienie.

W sprzeciwie od wyroku zaocznego z dnia 2 maja 2016 r. pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości, podnosząc że:

1. weksel stanowiący podstawę roszczenia powoda jest nieważny z powodu nieprawidłowego oznaczenia remitenta poprzez wskazanie nazwy przedsiębiorcy nie stanowiącej jego firmy,
2. weksel stanowiący podstawę roszczenia powoda został nieprawidłowo wypełniony, w sposób niezgodny z treścią deklaracji wekslowej ustalonej w formie ustnej pomiędzy remitentem a wystawcą weksła, zatem zobowiązanie wekslowe w ogóle nie powstało,
3. roszczenie podstawowe zabezpieczone wekslem in blanco wynikające z zawartej pomiędzy remitentem - E. R. a wystawcą weksła spółką (...) sp. z o.o. uległo przedawnieniu, zatem pozwana działając jako poręczyciel uchyła się od obowiązku zaspokojenia w/w roszczenia.
4. powódka w treści pozwu dochodzi roszczenia z weksła, które nie powstało.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwana podniosła, iż w treści pozwu wskazano, że weksel in blanco z dnia 22.05.2003 r. wystawiony został w celu zabezpieczenia transakcji sprzedaży towaru przez E. R. (...)l. (...) w W. na rzecz (...) sp. z o.o. w C.. Zgodnie zaś z treścią art. 554 kc roszczenia z tytułu sprzedaży dokonanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy przedawniają się z upływem lat dwóch. Z uwagi na powyższe roszczenie sprzedawcy - E. R. o zapłatę ceny sprzedaży z tytułu zawartej umowy uległo przedawnieniu najpóźniej w dniu 23.05.2005 r. Pozwana jako poręczyciel weksła ma natomiast uprawnienie powoływać się na zarzuty przysługujące wystawcy weksła i tym samym wskazuje, iż weksel załączony do pozwu wypełniony został w sposób sprzeczny z ustaloną w formie ustnej deklaracją wekslową - strony umowy sprzedaży nigdy nie ustaliły, iż remitent będzie mógł wypełnić weksel in blanco w dowolnym czasie po upływie okresu przedawnienia zobowiązania podstawowego. Pozwana zarzuciła, że powódka nie wykazała w żadnym stopniu aby roszczenie podstawowe zabezpieczone wekslem in blanco z dnia 22.05.2003 r. w chwili wypełnienia weksła było nieprzedawnione tj. aby sprzedawca w jakikolwiek sposób przerwał bieg przedawnienia w/w roszczenia, a ponadto powódka nie wykazała, iż na podstawie deklaracji wekslowej nabyła uprawnienie do wypełnienia weksła po upływie przedawnienia roszczenia podstawowego.

Pozwana podniosła też, że w całości kwestionuje zasadność kwoty wpisanej w treści weksła. Powód nie wykazał bowiem jaką transakcję zabezpieczał weksel oraz jaka kwota widniała na fakturze wystawionej przez powoda, a tym samym - jak podniosła - powódka pozwem w niniejszej sprawie dochodzi roszczenia, które nie powstało.

Pozwana wskazała też, że weksel z dnia 22.03.2003 r. stanowiący podstawę roszczenia powódki jest nieważny, gdyż jak wynika z danych zawartych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej E. R. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...)l. (...) w W.. Z uwagi na powyższe remitentem weksła jest przedsiębiorca, który winien zostać na wekslu oznaczony w sposób odpowiadający danym zamieszczonym w (...).

W odpowiedzi na sprzeciw powódka podniosła, że:

1. pozwana poręczyła weksel,
2. pozwana podpisała się pod deklaracją wekslową określającą na piśmie warunki uzupełnienia weksła,
3. dług za jaki pozwana poręczyła to dług spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w C., który stwierdzony jest tytułem wykonawczym,
4. wierzyciel - E. R. dług ten egzekwowała od stycznia 2005 r., w toku egzekucji sądowej doszło do zbiegu, a następnie przekazania w dniu 27.02.2009 r. egzekucji przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Chełmie dla Urzędu Skarbowego w C., który w dniu 18.03.2010 r. zwrócił tytuł wykonawczy w związku z bezskuteczną egzekucją,

egzekucja została ponownie wszczęta w marcu 2015 r. wobec wystawcy weksla i ponownie została zakończona bezskuteczną egzekucją,

5. dług opiewa na kwotę należności głównej 2.954,50 zł, odsetki ustawowe liczone od dnia 31.10.2003 r. do dnia zapłaty oraz koszty postępowania 674,10 zł co potwierdza treść tytułu wykonawczego.

Wyrokiem z dnia 5 stycznia 2017 r. Sąd Rejonowy w Gdyni uchylił wyrok zaoczny wydany w niniejszej sprawie w dniu 15 listopada 2015 r. i oddalił powództwo (pkt I), kosztami procesu obciążył powódkę E. R. (pkt II), nakazał ściągnąć od powódki E. R. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Gdyni kwotę 758,91 zł (pkt III), zasądził od powódki E. R. na rzecz pozwanej E. Ł. kwotę 1.342 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 1.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt IV).

Na skutek apelacji powódki od powyższego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy w Gdańsku uchylił wyrok Sądu I instancji i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania wskazując, iż decyzja ta jest skutkiem stwierdzonego w toku postępowania odwoławczego nierozpoznania istoty sprawy, co wynikało z bepodstawnego przyjęcia przez Sąd Rejonowy, że roszczenie objęte żądaniem pozwu uległo przedawnieniu. Sąd Rejonowy stwierdził bowiem, że zabezpieczona wekslem wierzytelność była wymagalna od 31 października 2003 r., a zatem z uwagi na to, że zobowiązanie (główne i poręczenie) pochodziło z działalności gospodarczej przedawniało się z upływem okresu trzyletniego (art. 118 kc), a więc już w momencie wypełnienia weksla było przedawnione. Zdaniem Sądu Rejonowego zobowiązanie wekslowe w ogóle nie powstało, gdyż deklaracja wekslowa podpisana przez poręczyciela nie obejmowała uprawnienia powódki do wypełnienia weksla po terminie przedawniania roszczeń. Wobec tego Sąd Rejonowy przyjął, że pozew wniesiony w dniu 11 marca 2015 r. został złożony już po upływie terminu przedawnienia, co rodziło konieczność oddalenia powództwa.

Sąd Okręgowy wskazał jednak, że w okolicznościach niniejszej sprawy należało mieć jednak przede wszystkim na uwadze, że zobowiązanie poręczyciela wekslowego ma charakter abstrakcyjny, a zatem niezależny od umowy łączącej go z osobą, za którą poręcza i od stosunku kauzalnego łączącego go z uprawnionym na podstawie weksla. Poręczenie wekslowe jest instytucją całkowicie odrębną od poręczenia cywilnego uregulowanego w kodeksie cywilnym. Specyficzna jest również odpowiedzialność poręczyciela wekslowego, jest ona bowiem materialnie samodzielna, gdyż wynika ona z abstrakcyjnego charakteru zobowiązania wekslowego. Gwarancyjny charakter poręczenia wekslowego jako formy wykonania zobowiązania pieniężnego sprawia, że instytucja ta służy zatem przede wszystkim zabezpieczeniu interesów wierzyciela (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2003 r., sygn. akt III CK 35/02, LEX nr 148666).

W powyższym kontekście, zdaniem Sądu Odwoławczego, zważyć należało, że roszczenia wekslowe przeciw akceptantowi ulegają przedawnieniu z upływem lat trzech, licząc od dnia płatności weksłu (art. 70 ust. 1 Prawa wekslowego). W przypadku weksla in blanco przepis art. 10 powyższej ustawy statuuje zasadę, że jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. W tym też kontekście należało rozważyć, czy wypełnienie weksla in blanco po upływie terminu przedawnienia zabezpieczonego roszczenia pozawekslowego (ze stosunku podstawowego) jest w istocie uzupełnieniem go niezgodnie z porozumieniem. Sąd Odwoławczy wskazał też, iż Sąd Rejonowy stanął na stanowisku, że w okolicznościach niniejszej sprawy treścią uprawnienia do uzupełnienia weksla in blanco było objęte jedynie uzupełnienie weksla przed upływem terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu. Uznając przy tym trzyletni termin przedawnienia roszczenia związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej, stwierdził, że weksel został wypełniony już po upływie wskazanego powyżej terminu, a zatem nie mógł rodzić odpowiedzialności poręczającej strony pozwanej. W ocenie Sądu Odwoławczego okolicznością bezsporną w niniejszej sprawie (wręcz przyznaną przez stronę powodową) było to, że istnienie roszczenia zabezpieczonego wekslem in blanco zostało stwierdzone tytułem wykonawczym - nakazem zapłaty wydanym w dniu 9 września 2005 r. w stępowaniu nakazowym przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie (sygn. akt XIV GNc 4419/05). Powyższa okoliczność przesądzała zatem, iż w kontekście instytucji

przedawnienia zastosowanie znalazła reguła wyrażona przepisem art. 125 §1 kc, zgodnie z którym roszczenie - stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd, przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu. Przedmiotowa wierzytelność poza stwierdzeniem jej tytułem wykonawczym względem wystawcy weksla była też egzekwowana w drodze przymusu państwowego. Wniosek egzekucyjny został złożony w styczniu 2006 r., powyższa okoliczność nie została zakwestionowana, a zatem należało uznać, iż czynność ta przerwała bieg przedawnienia. Postępowanie egzekucyjne okazało się bezskuteczne i zostało umorzone w dniu 30 listopada 2015 r. Od tego dnia zatem termin przedawnienia zaczął swój bieg na nowo (art. 124 kc). Z uwagi zatem na dziesięcioletni termin przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu wekslem należało uznać, iż uzupełnienie weksla nastąpiło przed upływem tego terminu (nastąpiło to w czasie zawieszenia terminu przedawnienia). To samo należało odnieść do czynności wytoczenia powództwa, która miała miejsce w dniu 11 marca 2015 r.

W tym stanie rzeczy, zdaniem Sądu Odwoławczego, wydanie przez Sąd Rejonowy merytorycznego rozstrzygnięcia w oparciu o przyjęcie przedawnienia roszczenia bez faktycznego i merytorycznego rozstrzygnięcia kwestii odpowiedzialności pozwanej z tytułu poręczenia wekslowego w oparciu o kompletne zasady tej odpowiedzialności. W rezultacie - zdaniem Sądu Okręgowego - na skutek niewyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy - nie doszło do rozpoznania jej istoty w rozumieniu art. 386 § 4 kpc. Stąd też z uwagi na potrzebę zapewnienia stronom dwuinstancyjnego postępowania konieczne było uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Zgodnie z wytycznymi Sąd Rejonowy przy ponownym rozpatrzeniu sprawy winien odnieść się do instytucji weksla in blanco oraz czynności poręczenia wekslowego, która nawiązuje stosunek wekslowy pomiędzy poręczycielem a wierzycielem wekslowym.

Z uwagi na treść art. 505¹ kpc niniejsza sprawa rozpoznawana była w postępowaniu uproszczonym.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 maja 2003 r. Hurtownia (...) spółka z o. o. w C. złożyła do dyspozycji powódki E. R. wystawiony przez siebie nieuzupełniony weksel własny in blanco kaucyjny płatny na zlecenie E. R.. Weksel ten został poręczony przez pozwaną E. Ł. poprzez zamieszczenie na jego odwrocie słowa "poręczam" oraz umieszczenie podpisu pozwanej.

W złożonej jednocześnie deklaracji wekslowej wystawca weksla Hurtownia (...) spółka z o. o. w C. wskazał, że w załączeniu składa do dyspozycji E. R. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą (...) E. R. z siedzibą w W. (01-066) przy ul. (...) (jeden) weksel in blanco o charakterze kaucyjnym, ze swojego wystawienia jako zabezpieczenie zapłaty wynikającej z faktur VAT wystawionych z tytułu zakupu towaru od firmy (...) oraz podał, że E. R. ma prawo wypełnić złożony w weksel każdym czasie po upływie terminu płatności określonego wg wystawionych faktur VAT, poprzez wpisanie następujących danych:

1. osoby remitenta poprzez wpisanie E. R.,
2. kwoty wymagalnego zobowiązania wraz z odsetkami ustawowymi,
3. miejsca wystawienia,
4. daty wystawienia,
5. miejsca płatności,
6. klauzuli "płatny za okazaniem"

7. klauzuli "bez protestu".

Pod deklaracją wekslową podpis złożył wystawca oraz pozwana poręczycielka wekslowa.

Powódka dokonała uzupełnienia weksła na kwotę 7.275 zł na swoją rzecz z datą jego płatności określoną na dzień 30 października 2013 r. i miejscem płatności w G..

Pozew w sprawie niniejszej został wniesiony w dniu 11 marca 2015 r.

dowód: weksel - k. 14-14v; deklaracja wekslowa - k. 77; prezentata sądowa - k. 3

Nakazem zapłaty z dnia 9 września 2005 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy zasądziła na rzecz (...) spółki z o.o. w W. od Hurtowni (...) spółki z o.o. w C. kwotę 2.954,50 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 31 października 2003 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 674,10 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W dniu 16 listopada 2005 r. nakaz ten został zaopatrzony w klauzulę wykonalności na rzecz wskazanego w treści nakazu zapłaty powoda, a więc spółki (...) spółki z o.o. w W..

W oparciu o powyższy tytuł egzekucyjny prowadzone było w okresie od 3 marca 2006 r. do d 31 grudnia 2009 r. postępowanie egzekucyjne przez administracyjny organ egzekucyjny. Wniosek o wszczęcie egzekucji został złożony, jak też następnie egzekucja była prowadzona przez wierzyciela: (...) spółkę z o.o. w W.. Tytuł wykonawczy został zwrócony wierzycielowi w dniu 18 marca 2010 r. Ponownie wszczęta w marcu 2015 r. przez tego samego wierzyciela egzekucja została umorzona wobec stwierdzenia jej bezskuteczności postanowieniem Komornika Sądowego przy SR w Gdyni z dnia 30 listopada 2015 r.

dowód: kopia tytułu wykonawczego - k. 85-86; wniosek egzekucyjny - k. 78-79; pismo Naczelnika Urzędu Skarbowego - k. 81; pismo komornika z dnia 24.03.2011 r.

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny sprawy Sąd ustalił w oparciu o wskazane wyżej dokumenty, których sama autentyczność i treść nie była przez strony procesu kwestionowana. Spór stron ograniczał się do zaprezentowanych odmiennych wniosków w przedmiocie ustalenia skutków z tych dokumentów wynikających, które znajdowały swe odzwierciedlenie w stanowiskach procesowych obu stron. Zeznania przesłuchanych w sprawie świadków nie stanowiły natomiast podstawy do czynienia w sprawie ustaleń faktycznych, gdyż P. B. nic nie wiedział na temat ani nakazu zapłaty, w którym byłaby zasądzona od spółki (...) jakaś należność, ani nie posiadał wiedzy na temat prowadzonej w stosunku do tej spółki egzekucji, zaś świadek P. Ł. pamiętał jedynie, że spółka ta była winna za materiały hydrauliczne, że była to chyba jedna faktura na mniej niż 3.000 zł, natomiast świadek J. Ł. podał tylko, że złożony do akt sprawy weksel został wystawiony bo spółka, w której był wiceprezesem kupowała jakieś materiały w firmie (...) i że pod koniec 2003/2004 r. były problemy bo spółka nie otrzymywała należności od odbiorców.

W świetle powyższego stanu faktycznego sprawy Sąd uznał, iż powództwo w zakresie żądania zasądzenia od pozwanej, jako poręczycielki wekslowej należności wskazanej w treści złożonego do akt sprawy weksła pozostawało nieuzasadnione.

Rozstrzygając w powyższy sposób Sąd miał na względzie, że pozwana jako poręczyciel wekslowy odpowiada za zobowiązania wystawcy weksła w oparciu o art. 30-32 prawa wekslowego. Zgodnie z art. 30 zapłatę weksła można zabezpieczyć poręczeniem wekslowym co do całości sumy wekslowej lub co do jej części. Poręczenie może dać osoba trzecia lub nawet osoba, podpisana na wekslu. Sposób udzielenia poręczenia wekslowego określa natomiast art. 31, który stanowi, że poręczenie umieszcza się na wekslu albo na przedłużku. Poręczenie oznacza się wyrazem „poręczam” lub innym zwrotem równoznacznym; podpisuje je poręczyciel. Poręczenie powinno wskazywać, za kogo je dano. W braku takiej wskazówki uważa się, że poręczenia udzielono za wystawcę. Weksel przedstawiony przez

stronę powodową zawiera niekwestionowany przez powódkę podpis wraz z wyrazem „poręczam”, zatem nie ulega wątpliwości Sądu, że pozwana zaciągnęła ważne w świetle prawa wekslowego zobowiązanie jako poręczenie wekslowe za wystawcę. Zaznaczyć przy tym należy, że poręczenie wekslowe nie jest tożsame z poręczeniem cywilnym i może być skutecznie zaciągnięte nawet jeżeli poręczyciel wekslowy nie zaciągnął zobowiązania jako poręczyciel cywilny – co miało miejsce w niniejszej sprawie.

Ważności przedmiotowego weksla w żadnej mierze nie niweczyło wpisanie w jego treści oznaczenia remitenta poprzez wpisanie jedynie słów: E. R., mimo iż - jak zarzucała to pozwana - z danych zawartych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej wynikało, że E. R. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...). (...) w W., gdyż po pierwsze takie oznaczenie remitenta było zgodne z treścią deklaracji wekslowej, w której jednoznacznie wskazano, iż E. R. ma prawo wypełnić złożony w weksel każdym czasie po upływie terminu płatności określonego wg wystawionych faktur VAT, poprzez wpisanie następujących danych: "1. osoby remitenta poprzez wpisanie E. R.", a po drugie zgodnie z brzmieniem art. 43⁴ kc: "Firmą osoby fizycznej jest jej imię i nazwisko. Nie wyklucza to włączenia do firmy pseudonimu lub określeń wskazujących na przedmiot działalności przedsiębiorcy, miejsce jej prowadzenia oraz innych określeń dowolnie obranych."

Podkreślić jednak należy, że pomimo tego, że tak ustalone zobowiązanie poręczyciela jest ważne nawet wówczas gdy zobowiązanie wekslowe, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej, to jednak sytuacja ta jednak doznaje ograniczenia w przypadku poręczenia dokonanego na gwarancyjnym wekslu in blanco zabezpieczającym wykonanie umowy np. kredytowej, czy też jak w niniejszej sprawie - umowy sprzedaży. W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, że w takim bowiem wypadku poręczyciel, który udzielił poręczenia na wekslu in blanco, może do czasu indosowania weksla przez remitenta powoływać się na wypełnienie weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem. Przy czym, co ważne, podpisanie deklaracji wekslowej przez poręczyciela (choć jak to zostało ustalone w niniejszej sprawie pozwana poręczycielka treść deklaracji wekslowej podpisała osobiście) nie stanowi przesłanki warunkującej możliwość powoływania się poręczyciela na zarzuty z tzw. stosunku podstawowego, albowiem istotą awalu jest to, że poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo jak ten, za kogo poręczył. Jeżeli więc poręczył za wystawcę weksla własnego jest głównym dłużnikiem wekslowym. Odpowiedzialność poręczyciela wekslowego zależy od tych samych przesłanek, co odpowiedzialność osoby, za którą poręczył. Ponadto treść jego zobowiązania jest taka sama jak treść zobowiązania osoby, za którą poręczył. Prawo wekslowe nie określa przy tym, jakimi zarzutami poręczyciel wekslowy może się zasłaniać wobec posiadacza weksla, skoro jednak odpowiada tak samo, jak ten za kogo poręczył, przysługuje mu prawo podnoszenia także wszelkich zarzutów, jakie przysługują tej osobie, a do nich zalicza się zarzuty subiektywne, oparte na stosunkach osobistych osoby, za którą poręczył, z osobą posiadającą weksel (vide m.in. Wyrok SN z dnia 17.03.2011 r. IV CSK 371/10, Wyrok SA w Warszawie z dnia 14 maja 2014 r. VI ACa 1230/12, Wyrok SA w Białymstoku z dnia 23 grudnia 2014 r. I ACa 659/14, Wyrok SA w Poznaniu z dnia 12.03.2014 r. I Acz 220/14).

W rozpoznawanej sprawie weksel będący podstawą dochodzonego roszczenia był wekslem gwarancyjnym wystawionym pierwotnie in blanco, zabezpieczającym - jak wskazano w treści pozwu - przez spółkę (...) spółkę z o.o. w C. umowy sprzedaży wykonanej przez powódkę, tj. E. R. na rzecz tej spółki. Zatem do procesu prowadzonego na podstawie tak wystawionego weksla wypełnionego później przez wierzyciela wekslowego i nie puszczonego w obieg w drodze indosu, do odpowiedzialności pozwanej i zakresu postępowania zastosowanie miał art. 32 i art. 10 prawa wekslowego.

Jakkolwiek bowiem zobowiązanie wekslowe ma charakter samodzielny i abstrakcyjny, to w stosunku pomiędzy wystawcą, a remitentem samodzielność tego zobowiązania ulega znacznemu osłabieniu, właśnie z uwagi na możliwość podniesienia przez wystawcę zarzutów ze stosunku podstawowego bez ograniczeń. Spór przenosi się wówczas na płaszczyznę stosunku podstawowego, który w związku z zarzutami wystawcy (lub poręczyciela, który odpowiada tak jak wystawca) podlega badaniu przez Sąd oceniający zasadność orzeczenia wydanego na podstawie weksla. Zgodnie jednak z art. 10 prawa wekslowego to wystawca winien udowodnić, iż weksel wypełniono niezgodnie z

porozumieniem wekslowym, a jednocześnie wierzyciel wekslowy winien wyjaśnić istotę stosunku podstawowego oraz wykazać przysługującą mu sumę wekslową.

W procesie wekslowym dopuszczalne jest więc przeniesienie sporu ze stosunku podstawowego na stosunek podstawowy, który został wekslem zabezpieczony, wymaga to jednak nie tylko zarzutu pozwanej, ale przede wszystkim inicjatywy powoda. Podjęta przez pozwaną obrona za pomocą zarzutów nawiązujących do stosunku podstawowego wobec dochodzonego od niej roszczenia wekslowego prowadzi do objęcia sporem także tego stosunku. Niemniej jednak zarzut oparty na treści art. 10 prawa wekslowego jest zarzutem wekslowym i prowadzi jedynie do uwzględnienia tego stosunku w ramach oceny zasadności dochodzonego roszczenia wekslowego. Nadal więc przedmiotem sporu jest roszczenie wekslowe, z tą tylko różnicą, że przy jego rozpoznawaniu uwzględniany jest również stosunek podstawowy (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2006 r., V CSK 86/06). W przypadku zatem nieistnienia lub nie wykazania przez wierzyciela istnienia wierzytelności zabezpieczonej wekslem gwarancyjnym, powództwo mimo, że wywodzone z ważnego weksla - podlega oddaleniu.

Przeniesienie sporu na stosunek podstawowy sensu stricto wymaga w związku z tym inicjatywy powoda, który już w pozwie lub z odpowiedzi na zarzuty strony pozwanej może podnieść twierdzenia uzasadniające uwzględnienie powództwa na podstawie stosunku, który weksel zabezpieczał. Podkreślić przy tym należy, że to na powodzie ciąży obowiązek wskazania okoliczności faktycznych uzasadniających istnienie wierzytelności zabezpieczonej wekslem i określających jej wysokość, a także wskazanie dowodów na ich poparcie. Ciężar wykazania nieprawidłowości tak określonej wierzytelności obciąża stronę pozwaną.

W niniejszej sprawie, zdaniem Sądu, strona powodowa ani w pozwie ani w późniejszym toku postępowania nie powołała jednakże skutecznie okoliczności świadczących o powstaniu i określających wysokość zobowiązania wekslowego. Wprawdzie pełnomocnik powoda w odpowiedzi na sprzeciw pozwanej od wydanego w sprawie wyroku zaocznego wskazał, że dług za jaki pozwana poręczyła to dług spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w C., który stwierdzony został tytułem wykonawczym, którego kopia została do akt sprawy złożona, zgodnie z którym to tytułem dług ten opiewa na kwotę należności głównej 2.954,50 zł, odsetki ustawowe liczone od dnia 31.10.2003 r. do dnia zapłaty oraz koszty postępowania w wysokości 674,10 zł, jednak przywołany tytuł wykonawczy nie został wystawiony na rzecz powódki E. R., lecz na rzecz zupełnie innego podmiotu, tj. spółki z o.o. o nazwie R. (...) z siedzibą w W.. W opinii zaś Sądu okoliczność tytułu wykonawczego stwierdzającego zobowiązanie wystawcy weksla gwarancyjnego wobec innego podmiotu niż remitent weksla, nie mogła stanowić wystarczającego dokumentu wykazującego istnienie po stronie powódki wierzytelności, na poczet zabezpieczenia płatności której weksel ten został wystawiony. Sąd miał też na względzie, że również egzekucja prowadzona zarówno w roku 2006 jak i roku 2015 na podstawie tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w sprawie o sygn. akt XIV GNc 4419/05 była prowadzona nie przez powódkę - jak nieprawdziwie opisywał to pełnomocnik powódki w odpowiedzi na sprzeciw (vide: k. 74), lecz przez spółkę (...) spółkę z o.o. z siedzibą w W.. Jakkolwiek więc brzmienie firmy tej spółki i brzmienie dookreślenia prowadzonej przez powódkę działalności gospodarczej były zbieżne, to jednak - co oczywiste - nie czyniły występującej w sprawie powódki będącej osobą fizyczną podmiotem tożsamym ze wskazaną w omawianym tytule wykonawczym spółką z o.o. (...) tym samym było podstaw do tego by twierdzić, iż wierzycielem egzekwującym wierzytelność zabezpieczoną wystawionym w sprawie wekslem była powódka E. R..

Powyższe skutkowało negatywną oceną żądania pozwu. Powódka, pomimo zakwestionowania przez pozwaną w sprzeciwie od wydanego w sprawie wyroku zaocznego zasadności kwoty wpisanej w treści weksla, jak też podniesienia tam przez pozwaną zarzut nie wykazania przez powódkę jaką transakcję zabezpieczał weksel oraz jaka kwota widniała na fakturze wystawionej przez powoda - do zamknięcia rozprawy okoliczności ten skutecznie nie wykazała. Przedstawione przez nią dokumenty nie potwierdzały bowiem wierzytelności zabezpieczonej wekslem wystawionym na rzecz powódki, ani nawet jej nie określały. Dokumenty te wykazywały jedynie, że wystawca weksla spółka (...) spółka z o.o. w C. była dłużnikiem innej spółki z o.o. (...) złożony do akt sprawy, co wynika z deklaracji jego wystawcy, jak też okoliczności faktycznych wskazanych w pozwie zabezpieczał zaś wierzytelności wobec powódki, tj. E. R., a nie innego podmiotu. Zarówno w treści pozwu wyraźnie bowiem wskazano, że weksel został wystawiony w związku z

wykonaniem umowy sprzedaży przez E. R. na rzecz spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w C., jak i w deklaracji wekslowej jako wierzyciela również jednoznacznie określono E. R., taki też wierzyciel został wreszcie wymieniony w treści weksla.

Przy czym podkreślić należy, że w ocenie Sądu, nawet gdyby w sprawie niniejszej przyjąć, iż na skutek jakichś niewskazanych i niewykazanych przez powódkę czynności prawnych wierzytelność zasądzona przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w sprawie o sygn. akt XIV GNc 4419/05 od spółki (...) spółki z o.o. w C., uprzednio, tj. w dacie wystawienia weksla przysługiwałaby powódce, to i tak powództwo w sprawie niniejszej nie mogłoby zostać uwzględnione, skoro ustalony w sprawie stan faktyczny sprawy dawał podstawy do przyjęcia, iż w dacie wypełnienia przez powódkę przedmiotowego weksla, a więc w roku 2013, jak też następnie w dacie wystąpienia do Sądu z przedmiotowym powództwem zabezpieczona wekslem wierzytelność powódce nie przysługiwała - egzekucję o jej zapłatę w latach 2006 - 2009, a następnie od marca 2015 r. prowadziła przecież spółka (...) spółkę z o.o. z siedzibą w W..

Co więcej, nawet przy kolejnym założeniu, iż podmiotem, na którego rzecz została zasądzona należność wskazana w treści wydanego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy nakazu zapłaty byłaby powódka, to i tak wykazanie w ten sposób wysokości przysługującej powódce wierzytelności byłoby nieuzasadnione w zakresie wynikających z tego tytułu kosztów procesu. Tego rodzaju wierzytelności poręczony przez pozwaną weksel bowiem nie zabezpieczał, co jednoznacznie wynikało z treści deklaracji wekslowej.

Stąd w tym miejscu jedynie już na marginesie wskazać należy, że uczynione wyżej ustalenia w przedmiocie podmiotu wskazanego w treści nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w sprawie o sygn. akt XIV GNc 4419/05 jako powód w tamtej sprawie, jak też podmiotu prowadzącego następnie egzekucję w oparciu o ten tytuł wykonawczy, niewątpliwie mogłyby wpłynąć na ocenę zgłoszonego przez pozwaną zarzutu wypełnienia przez powódkę w roku 2013 r. weksla niezgodnie z deklaracją wekslową z uwagi na przedawnienie roszczenia zabezpieczonego tym gwarancyjnym wekslem, to jednak z uwagi na ustaloną przez Sąd Odwoławczy okoliczność braku przedawnienia tego roszczenia, którym to ustaleniem Sąd w sprawie niniejszej jest związany z uwagi na regulację art. 386 §6 kpc - zważyć w przedmiocie Sąd tutejszy nie czynił.

Mając na uwadze powyższe w pkt. I wyroku Sąd utrzymał w mocy wyrok zaoczny wydany w niniejszej sprawie w dniu 15 października 2015 r. pod sygn. akt I 1 C 1177/15 jedynie w zakresie pkt. II, w którym postępowanie w sprawie zostało umorzone na podstawie art. 203 §2 kpc w zw. z art. 355 §1 kpc z uwagi na skuteczne cofnięcie przez powódkę pozwu w zakresie odsetek ustawowych żądanych od dochodzonej pozwem kwoty za okres od 31 października 2013 r. do 16 lipca 2014 r. (vide protokół rozprawy z dnia 15 października 2015 r. - k. 32).

W pkt. II wyroku w pozostałym zakresie wyroku zaoczny wydany w sprawie został uchylony, a powództwo oddalone.

W konsekwencji powódka, jako strona przegrywająca, na podstawie art. 98 §1 kpc w zw. art. 108 kpc została obciążona obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanej kosztów procesu, na który składał się zwrot koszt zastępstwa procesowego zarówno w toku postępowania przed Sądem pierwszej, jak i drugiej instancji. Wysokość tych kosztów w zakresie postępowania przed Sądem Rejonowym - w zw. z regulacją §21 rozp. Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800) określającą, iż do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji - została ustalona w wysokości 1.200 zł w oparciu o wysokość stawki minimalnej określonej w §6 pkt. 4 rozp. Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U. 2013, poz. 461), zaś w zakresie postępowania przez Sądem Okręgowym, jako Sądem Odwoławczym - na podstawie §2 pkt 4 rozp. Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800, tj. w brzemieniu obowiązującym w dacie wniesienia apelacji przez powódkę). Przewidziana w tym rozporządzeniu stawka minimalna przy określonej w sprawie wartości przedmiotu sporu nie przekraczającej 10.000 zł - określona w wysokości 1.800 zł została przez Sąd zasądzona w wysokości 50%, zgodnie z regulacją §10 ust. 1 pkt 1 tego rozporządzenia, który stanowi, iż stawki minimalne wynoszą

za prowadzenie sprawy w postępowaniu apelacyjnym przed sądem okręgowym - 50% stawki minimalnej, jeżeli w pierwszej instancji prowadził sprawę ten sam adwokat, a sytuacja taka zachodziła w niniejszej sprawie. Na kwotę zasądzonych na rzecz pozwanej kosztów procesu składała się także kwota 125 zł uiszczona przez pozwaną tytułem opłaty od sprzeciwu od wydanego w sprawie wyroku zaocznego oraz kwota 17 zł przyznana tytułem zwrotu wydatków poniesionych przez pozwaną w związku z uiszczeniem opłaty skarbowej od złożonego do akt sprawy dokumentu pełnomocnictwa procesowego.

W pkt IV wyroku Sąd w oparciu o przepis art. 83 ust. 1 i 2 oraz art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 r., Nr 167, poz. 1398 ze zm.) nakazał zapłacić powódce na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Gdyni kwotę 758,91 zł, która odpowiadała wysokości wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa kosztów sądowych z tytułu zwrotu kosztów podróży przesłuchanego w sprawie świadka, ustalonych wydanym w niniejszej sprawie prawomocnym postanowieniem z dnia 16 sierpnia 2016 r. (k. 112 akt sprawy).